

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-31-68>

УДК 332.48

РЕГІОНАЛЬНИЙ АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА В УКРАЇНІ

REGIONAL ANALYSIS OF DEVELOPMENT HOTEL FACILITY IN UKRAINE

Матвійчук Людмила Юріївнадоктор економічних наук, професор,
Луцький національний технічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1694-6178>**Лепкий Михайло Іванович**кандидат географічних наук, доцент,
Луцький національний технічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2470-6780>**Молнар-Бабіля Джосія Імреївна**кандидат хімічних наук, доцент,
Мукачівський державний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1063-013X>**Matviichuk Liudmyla, Lepkyi Mykhailo**

Lutsk National Technical University

Molnar-Babilya Dzhosiya

Mukachevo State University

Досліджено регіональний аспект розвитку готельного господарства в Україні. Визначено місце готельного господарства у структурі регіонального розвитку сфери гостинності. Досліджено міжнародний досвід розвитку готельного господарства, з акцентом на розвиток елітних готельних послуг. Систематизовано структуру готельного господарства за підходом Всесвітньої організації туризму. Проведено аналіз розвитку готельного господарства в динаміці та у регіональному розрізі. Доведено, що функціональна структура готельного господарства України, представлена як готельними підприємствами, так і мотелями, готельно-офісними центрами, кемпінгами, молодіжними турбазами та гірськими притулками, гуртожитками для приїжджих та інші місця для короткотермінового проживання. Відображено та проаналізовано частку кількості готельних послуг в регіонах України. Визначено програмні цілі, що є одним з основних компонентів формування програмної платформи розвитку господарства на рівні регіону. До таких програмних цілей віднесено: підвищення рівня конкурентоспроможності регіональних готельних послуг та створення сприятливого інституційного середовища для розвитку готельного господарства. Запропоновано регіональну структуру розвитку готельного господарства, що дозволило зрозуміти природу факторів впливу на формування та розвиток готельного господарства в регіоні. До таких факторів, віднесено: туристичні потоки, наявність соціальної, інформаційної, інфраструктурної, інституційної та інших типів ресурсної складової, а також компетентнісний підхід у вигляді кваліфікованих кадрів досліджуваної сфери. Визначено два ключові сегменти ринку готельних послуг. До першої категорії віднесено незалежні готельні підприємства, а до другої – мережі готелів. Зважаючи на наявність в Україні регіонів лідерів та регіонів аутсайдерів, запропоновано підприємствам готельного господарства об'єднуватись в готельні чи туристичні кластери, асоціації гостинності тощо.

Ключові слова: готельне господарство, інфраструктура, споживачі послуг, регіональний розвиток.

Исследовано региональный аспект развития гостиничного хозяйства в Украине. Определено место гостиничного хозяйства в структуре регионального развития сферы гостеприимства. Исследована международный опыт развития гостиничного хозяйства, с акцентом на развитие элитных гостиничных услуг. Систематизированы структуру гостиничного хозяйства в подходе Всемирной организации туризма. Проведен анализ развития гостиничного хозяйства в динамике и в региональном разрезе. Доказано, что функциональная структура гостиничного хозяйства Украины, представлена как гостиничными предприятиями, так и мотелями,

гостинично-офісними центрами, кемпінгами, молодежними турбазами і горними приютами, общежиттями для приїжджих і другіє місця для краткосрочного проживання. Отражено і проаналізовані долю кількості гостиничних послуг в регіонах України. Определені програмні цілі, являється одним из основних компонентів формування програмної платформи розвитку господарства на рівні регіону. К таким програмним цілям віднесені: підвищення рівня конкурентоспособності регіональних гостиничних послуг і створення сприятливої інституціональної середовища для розвитку гостиничного господарства. Предложено регіональну структуру розвитку гостиничного господарства, що дозволило зрозуміти природу факторів впливу на формування і розвиток гостиничного господарства в регіоні. К таким факторам, віднесені туристическіє потоки, наявність соціальної, інформаційної, інфраструктурної, інституціональної і других типів ресурсної складової, а також компетентний підхід в формі кваліфікованих кадрів досліджуваної сфери. Определені два ключевих сегментах ринку гостиничних послуг. К першій категорії віднесені незалежні гостиничні підприємства, а ко другій – сети отелей. Ввиду наявності в Україні регіонів лідерів і регіонів аутсайдерів, предложено підприємствам гостиничного господарства об'єднатися в гостиничні или туристическіє кластери, асоціації гостеприйимства і тому подобне.

Ключевые слова: гостиничное хозяйство, инфраструктура, потребители услуг, региональное развитие.

The regional aspect of hotel development in Ukraine is studied. The place of hotel economy in the structure of regional development of the hospitality sphere is determined. The international experience of hotel industry development is studied, with an emphasis on the development of elite hotel services. The structure of the hotel industry is systematized according to the approach of the World Tourism Organization. An analysis of the development of the hotel industry in the dynamics and in the regional context. It is proved that the functional structure of the hotel industry of Ukraine, represented by both hotel enterprises and motels, hotel and office centers, campsites, youth camps and mountain shelters, dormitories for visitors and other places for short-term accommodation. The share of the number of hotel services in the regions of Ukraine is reflected and analyzed. Program goals have been identified, which is one of the main components of the formation of a program platform for economic development at the regional level. Such program goals include: increasing the level of competitiveness of regional hotel services and creating a favorable institutional environment for the development of the hotel industry. The regional structure of hotel industry development is offered, which allowed understanding the nature of factors influencing the formation and development of hotel industry in the region. Such factors include tourist flows, the presence of social, informational, infrastructural, institutional and other types of resource component, as well as the competence approach in the form of qualified personnel in the field. Two key segments of the hotel services market have been identified. The first category includes independent hotel enterprises, and the second – hotel chains. Given the presence of leading and outsider regions in Ukraine, it is proposed that hotel enterprises unite in hotel or tourist clusters, hospitality associations, etc.

Keywords: hotel industry, infrastructure, consumers of services, regional development.

Постановка проблеми. Індустрія гостинності переважно включає підприємства малого та середнього бізнесу (сімейні готелі, ресторани, турагенції, розважальні заклади). За різними оцінками експертів третина бізнесу індустрії гостинності не зможе пережити цю кризу пов'язану з пандемією і змушена буде зупинити свою діяльність, в більшій мірі це стосується підприємств готельного господарства. Ефективним шляхом виходу з ситуації є пошук напрямів розвитку готельного господарства на рівні регіону, що допоможе в свою чергу підвищити соціально-економічний розвиток територій, створюючи робочі місця, сплачуючи податки тощо.

Готельне господарство є однією з основних складових соціально-економічного розвитку регіонів. До поширення пандемії COVID-19 готельне господарство в Україні та світі розвивалось доволі швидкими темпами. Проте ряд сучасних факторів, які переважно гальмують розвиток готельного господарства в регіонах (поширення епідемій та пандемій, економічні кризи, зuboжіння населення тощо)

вніс свої корективи в тенденції розвитку досліджуваної сфери. Відтак актуальним є дослідження регіональних особливостей розвитку готельного господарства.

Стан готельного господарства в регіонах України часто не відповідає міжнародним стандартам та нормам перебування у готелі. Кількість готельних підприємств є також незначною та в період проведення масштабних заходів в регіонах не задовольняє попит на готельні послуги. Матеріально-технічна база значної кількості готелів є застарілою, а також потребує негайної модернізації. Інноваційні технології в готельному господарстві України впроваджуються надзвичайно повільно. Асортимент сучасних українських готельних послуг є також незначним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розвиток готельного господарства на рівні регіону досліджували як українські так і зарубіжні вчені, а саме: Гакова М.В. [1], Мальська М.П., Любіцева О.О., Онищук Н.В. [9], Смирнов І.В. [12], Шацька З.Я., Шевель А.А. [14] та інші. Проте, сучасні фактори впливу

роблять актуальним аналіз стану готельного господарства в регіонах та зумовлюють доцільність пошуку шляхів підвищення рівня досліджуваних процесів на рівні регіону.

Враховуючи потужний доробок і належну наукову увагу, а також високу практичну значимість праць вищевказаних авторів, необхідно зазначити, різну направленість досліджень і практично повну відсутність ґрунтовних розробок, які були б присвячені формуванню теоретико-методичних засад розвитку готельного господарства на основі сучасних протоколів гостинності та якості.

Формулювання цілей статті. Метою дослідження є регіональний аналіз розвитку готельного господарства України та формування дієвих напрямів підвищення рівня розвитку зазначеної сфери в регіонах країни.

Виклад основного матеріалу дослідження. Індустрія гостинності є одним з основних напрямів розвитку значної частини регіонів України. Поширення пандемії у світі та світова економічна криза зумовили переорієнтацію діяльності суб'єктів господарювання готельного господарства та пошук шляхів відновлення бізнесу. Багато представників малого та середнього бізнесу, через зазначені фактори, зазнали великих. Готельне господарство є ключовим в індустрії гостинності та виконує системоутворюючу функцію. Крім того, на рівні регіону, готельне господарство виконує інфраструктурну функцію. Важливим аспектом дослідження є визначення змісту дефініції «готельне господарство». Зазвичай під дефініцією «готельне господарство» розуміють функціонування лише готельних підприємств, залишаючи поза увагою такі засоби розміщення як: мотелі, кемпінги, турбази тощо. Мальська М.П. трактує готельне господарство «як сукупність готельних підприємств різних типів, що приймають та надають послуги з розміщення, харчування, додаткових і суміжних послуг» [7]. На нашу думку таке визначення є прийнятним у нашому дослідженні так як відображає структуру готельних послуг та передбачає вплив різних факторів.

Вважаємо за доцільне систематизувати фактори впливу на стан та розвиток готельного господарства. Так, важливий вплив на досліджувані процеси здійснює стан інфраструктури регіону. Крім того, доцільно виділити спеціалізовану інфраструктуру, що представлена саме готельним господарством, закладами харчування та івентами в регіоні. Готельне господарство в даному аспекті є визначальним у структурі регіонального розвитку сфери гос-

тинності. Так, внесок туризму в економіку регіону визначається кількістю витрачених коштів туристами, саме готельне господарство стимулює гостей регіону затриматись довше та лишити більшу кількість коштів, купуючи регіональні товари та послуги [10].

Готельне господарство регіону має свою специфіку та формується і розвивається під впливом факторів, в тому числі й геополітичних. До таких факторів віднесемо:

- регіональні фактори функціонування готельного господарства;
- еколого-географічні фактори (сезонність тощо);
- спеціалізація готельного господарства в регіоні (курортно-санаторна, ділова, спортивна тощо);
- соціальна спрямованість готельного господарства в регіоні;
- рівень якості готельних послуг та безпеки в регіоні;
- наявність та розвиненість туристичної інфраструктури;
- кваліфікація персоналу готельного господарства;
- асортимент готельних послуг в регіоні;
- комплексність регіональних туристичних продуктів тощо.

Пропонуємо систематизувати фактори впливу на стан та розвиток готельного господарства в регіонах (таблиця 1).

Наприклад, сезонність в регіоні, впливає на рівень заповненості готельного підприємства, комплексність туристичних продуктів та передбачає залучення інших суб'єктів господарювання індустрії гостинності [1].

Таким чином, готельне господарство відіграє важливе значення у розвитку регіону, стимулюючи його соціально-економічний розвиток, підвищуючи конкурентні переваги, формуючи у туристів та гостей регіону позитивний імідж, надаючи місцевому населенню робочі місця тощо. Зазначене можливе за умови злагодженої роботи усіх стейкхолдерів розвитку готельного господарства в регіоні та наявності чіткого та продуманого плану дій.

Аналіз стану та розвитку готельного господарства в регіонах України представлено в таблиці 2. Так, кількість готелів в Україні є незначною. За статистичними даними цей показник у 2019 році становив 5335 одиниць. Проте, протягом 2015–2019 рр. можна відстежити динаміку зростання кількості готельних закладів в регіонах. Це пояснюється тим, що окремі регіони стрімко розвивається як популярний туристичний центр, кількість іно-

Таблиця 1

Фактори впливу на стан та розвиток готельного господарства

Ознака поділу	Тип фактори	Характеристика факторів
за рівнем їх утворення	мікрорівень	організаційно-економічні взаємовідносини суб'єктів готельного господарства
	макрорівень	рівень конкурентоспроможності та наявність переваг готельних підприємств
за напрямками впливу	зовнішні	підприємницька діяльність; податкове навантаження тощо
	внутрішні	маркетингове та інформаційне забезпечення готельної діяльності тощо
за значенням	економічні	доходи споживачів послуг, рівень цін, пропиту та пропозиції на готельні тощо
	культурно-психологічні	психологія споживання; орієнтація на насолоду життя; інтерес до альтернативної культури; безпека відпочиваючих
	політичні	нормативно-правова база, що стимулює та регулює готельну діяльність
	екологічні	екологізація мислення, вплив на довкілля, споживачів готельних послуг
	індивідуальні	культура споживання, стиль життя, хобі, система духовних цінностей, мотиви
	соціально-демографічні	дестинація та місце обслуговування туристів, повага до культури інших країн; вік, стать, освіта, професія, сімейний стан, соціальна приналежність тощо.
	технологічні	якість систем безпеки та інформаційного забезпечення; роботизація технологічних процесів, системи бронювання номерів тощо.
за рівнем впливу на діяльність готельних підприємств	стимулюючі	державна підтримка малих та середніх підприємств, рівень кваліфікації працівників; чіткі правила ліцензування та сертифікації.
	стримуючі	поширення пандемії, карантинні обмеження, податкове навантаження; політична нестабільність; ризики; екологічна, техногенна небезпека.

земних і внутрішніх туристів зростає і серед підприємців постає необхідність у збільшенні кількості ліжко-місць. Непостійну динаміку можна розглядати в інших закладах розміщення, через те що не всі є популярними і необхідними для регіону, а також вагомий вплив здійснює і цінова політика закладів [4].

Важливим показником розвитку готельного господарства на рівні держави є кількість гостей або споживачів готельних послуг, які придбали такі послуги. Зазначений показник у 2019 році склав 6960,9 осіб, що дещо менше ніж у 2018 році [5].

Аналіз розвитку готельного господарства засвідчив недостатню в регіонах України засобів розміщення у порівнянні з сусідніми, європейськими країнами. Так, 2019 року в Україні функціонувало 5335 колективних засобів розміщення. До прикладу, у Великобританії – біля 27 тис. готелів, у Франції – 20,5 тис, у Румунії – понад 3,5 тис. готелів. У структурі згідно

розмірів готелів, у країнах Європи кількість великих підприємств становить 15-25% від їх загальної кількості, 75-85% – готелі сімейного типу та мотелі. В Україні близько 70% всіх місць зосереджують великі готелі, а мотелі, кемпінги, молодіжні бази – типові у європейських країнах, в Україні мало чисельні [2].

Асоціації готелів та курортів України провела дослідження щодо впливу COVID-19 на готельну індустрію. Отже, 93% респондентів відзначили загальний спад рівня торгової виручки, а в 21% готелів валова виручка зменшилась на 25-40%, у 33% – на 40-60%, а у 30% такі скорочення сягнули понад 60%, і тільки 4% готелів відмітили зростання річної виручки, а у 3% вона

залишилась на тому ж рівні. Частина готельєрів – 66% скоротили штатну чисельність працівників, 75% зменшили ціни, 63% респондентів удосконалювали свій продукт та сервіси (ремонт, оновили стандарти роботи та умови

з постачальниками), 33% опитаних запровадили цифрові та маркетингові інструменти, 1/3 впроваджували альтернативні послуги (здача номерів під офіси тощо), 7% змінили цільове призначення частини приміщень [3].

Угорська компанія Horwath HTL та Українська Асоціація Готелів та Курортів UHRA провели власне національне онлайн-опитування настроїв готельєрів України та їх реакції на карантинні нововведення для їхньої галузі у 2020 р. У онлайн-опитування було задіяно 122 готелі із фондом номерів у середньому – 72. Всього в Україні у 2019 році налічувалося 3165 готелів і мотелів, без урахування хостелів, санаторіїв і гуртожитків.

Варто зазначити, що в Україні визначено нормативно-правове забезпечення, що також регламентує діяльність готельного господарства, а саме «Перелік продукції, що підлягає обов'язковій сертифікації України. До переліку входять готельні послуги та послуги харчування. Також до документації, що регулюють рівень готельної послуги відносяться такі національні стандарти: «Послуги туристичні. Класифікація готелів», «Послуги туристичні. Засоби розміщення. Загальні вимоги», а також «Правила обов'язкової сертифікації готельних послуг» [4].

Наступним етапом нашого дослідження передбачено аналіз регіонального стану та розвитку готельного господарства в Україні, яке зараз переживає не найкращі часи. Так, останнім часом готельне господарство розбудовувалось швидкими темпами в регіонах України. Зараз спостерігаємо тенденція до закриття та згортання діяльності готельних підприємств. Проте, на зміну готельним підприємствам приходять тимчасово діючі засоби розміщення, які забезпечують житлом туристів упродовж короткого періоду часу в період сезонних фестивалів, концертів тощо [5].

Отже в Україні у 2019 році кількість готелів та аналогічних засобів розміщення була достатньою. У 2015 році у порівнянні з 2011 роком зменшилася майже на 22%, а порівняно з 2013 р., на який припадало найбільша кількість готелів за досліджуваний період аж на 30%. Дані значення досить показово корелюють із обсягами капітальних інвестицій.

Загалом, незважаючи на загальну тенденцію до зменшення кількості закладів розміщення, є регіони у яких цей показник навпаки зріс. У деяких областях України кількість готельних підприємств залишилася незмінною [3].

З метою, визначення регіонів лідерів та регіонів-аутсайдерів, пропонуємо визначити

індекси приросту. Наприклад, розглянути статистичні дані розвитку готельного господарства. Така динаміка розвитку готельного господарства в регіонах України за 2018–2019 роки представлено в таблиці 2.

Так, до регіонів лідерів віднесено: Дніпропетровську, Донецьку, Запорізьку, Київську та Одеську області. А до регіонів аутсайдерів віднесено: Херсонську, Волинську, Миколаївську області та м. Київ

Динаміку кількості готельних господарств в регіонах в Україні представлено на рис. 1 [4].

2019 року порівняно з 2018, збільшилися кількісні показники готелів у Одеській, Запорізькій, Дніпропетровській, Кіровоградській областях, тобто зросла кількість готелів. Зазначене можна пояснити розвитком індустрії гостинності. Скорочення готельного фонду відбулося у Донецькій та Луганській областях, які знаходяться на лінії розмежування з частково окупованими територіями, що підконтрольні Україні. Аналогічна ситуація з тимчасово окупованою Автономною Республікою Крим, де з 2011 році спостерігалось збільшення кількості готелів та аналогічних засобів розміщення, однак починаючи з 2014 року будь-яка інформація відсутня [13].

Важливо також простежити динаміку кількості місць у готелях в регіонах України (рис 2).

Аналіз кількості місць у готелях та аналогічних засобах розміщення за регіонами України, згідно з даними Державної служби статистики України засвідчило значні регіональні диспропорції. Зменшення кількості ліжко-місць відбулося на території Херсонської області та місті Київ. Проте збільшення кількості місць в готелях спостерігалось у Дніпропетровській, Запорізькій, Київській, Одеській, Вінницькій, Черкаській та Закарпатській областях. На території інших регіонів динаміка змін кількості ліжко-місць залишається практично постійною [6].

Провівши аналіз стану та розвитку готельного господарства України можна стверджувати, що на один готель припадало 24 номери. Функціональна структура готельного господарства України, представлена не тільки готельними підприємствами, а й, мотелями, готельно-офісними центрами, кемпінгами, молодіжними турбазами та гірськими притулками, гуртожитками для приїжджих та інші місця для короткотермінового проживання. З них готелі складають 60,9%, мотелі – 5%, хостели – 1,2%, кемпінги – 0,2%, гуртожитки – 4,2%, інші місця для тимчасового розміщення – 28,5% [12].

Таблиця 2

Динаміка розвитку готельного господарства в регіонах України за 2018–2019 роки

Регіон	Кількість готельних господарств			Кількість місць		
	2018	2019	Індекс приросту у	2018	2019	Індекс приросту
Вінницька	22	21	-1	1895	1869	-26
Волинська	72	61	-11	3684	3309	-375
Дніпропетровська	93	106	13	11826	13070	1244
Донецька	78	88	10	9505	10884	1379
Житомирська	17	19	2	995	1615	620
Закарпатська	54	59	5	3748	4672	924
Запорізька	123	133	10	16102	17938	1836
Івано-Франківська	67	64	-3	6229	5912	-317
Київська	86	96	10	9489	10184	695
Кіровоградська	30	37	7	2114	2377	263
Луганська	9	11	2	869	952	83
Львівська	129	130	1	13191	13188	-3
Миколаївська	102	103	1	12620	12081	-539
Одеська	177	187	10	23427	26151	2724
Полтавська	43	44	1	3363	3453	90
Рівненська	17	18	1	1557	1588	31
Сумська обл.	21	21	0	1532	1424	-108
Тернопільська	14	15	1	1267	1392	125
Харківська	67	73	6	7511	7824	313
Херсонська.	107	88	-19	19581	16594	-2987
Хмельницька	33	31	-2	2823	2606	-217
Черкаська	54	55	1	3978	4308	330
Чернівецька	11	13	2	1325	2108	783
Чернігівська	25	24	-1	1949	1722	-227
м. Київ	140	129	-11	20662	19619	-1043
Усього	1591	1626	35	181242	186840	5598

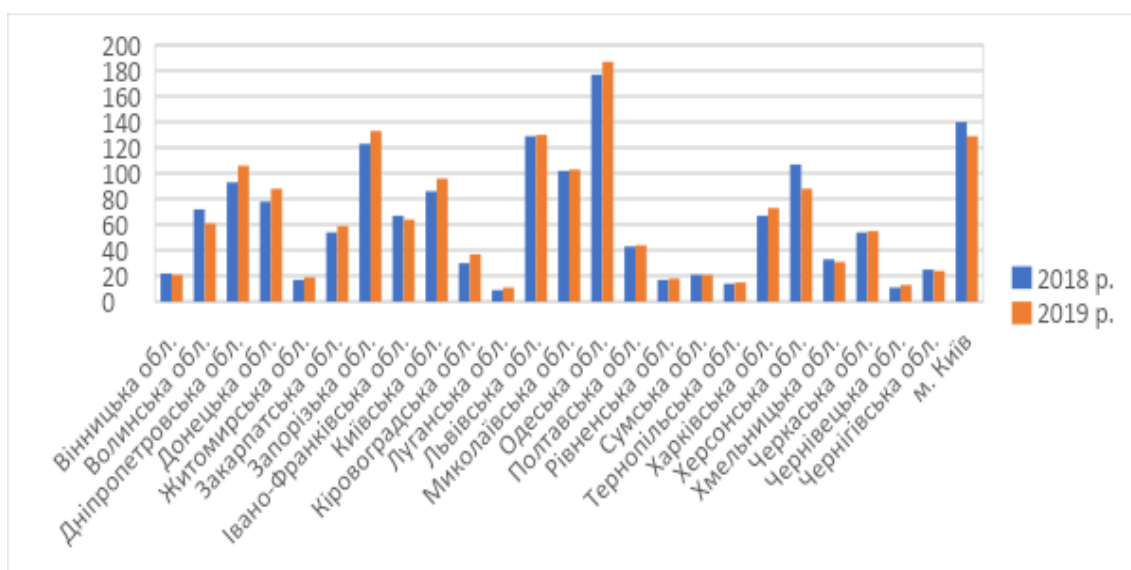

Рис. 1. Динаміка кількості готелів в регіонах України за період 2018–2019 років

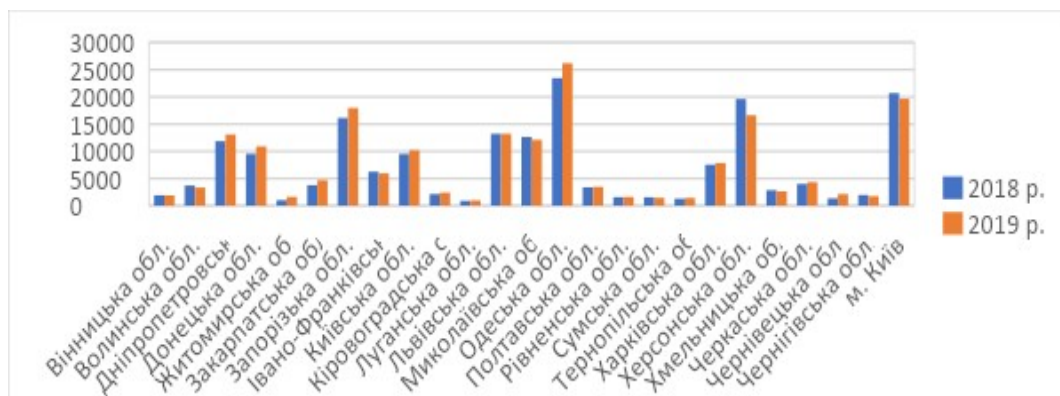

Рис. 2. Динаміка кількості місць у готелях в регіонах України за період 2018–2019 роки

Таблиця 3

Програмна платформа розвитку готельного господарства на рівні регіону

	Регіони-лідери (області): Дніпропетровська, Кіровоградська, Донецька, Запорізька, Закарпатська, Київська, Житомирська, Одеська, Луганська, Тернопільська, Харківська, Черкаська, Чернівецька	Регіони-аутсайтери (області): Хмельницька, м. Київ, Рівненська, Миколаївська, Волинська, Луганська, Івано-Франківська, Полтавська, Вінницька, Львівська, Миколаївська, Сумська, Херсонська, Чернігівська
Переваги	– позитивні тенденції розвитку готельного господарства; – виробництво якісних готельних послуг; – достатня кількість ресурсів в регіоні	– вигідне розташування більшості регіонів; – можлива участь у грантових програмах; – наявний потенціал для розвитку готельного господарства
Бачення	перетворення території в регіон з найвищим розвитком готельного господарства регіону	створення регіональної платформи для комунікацій суб'єктів регіону, утворення об'єднань та асоціацій
Програмні цілі	підвищення рівня конкурентоспроможності регіональних готельних послуг	створення сприятливого середовища для розвитку готельного господарства
Вибір стратегії	стратегія інноваційного прориву	стратегія нарощення
Оперативні цілі	– формування інвестиційних платформ для розвитку готельного господарства	– підтримка проектів регіонального розвитку готельного господарства
Способи розвитку регіону	– пошук інструментів для інтеграції регіональних готельних послуг у національне та глобальне господарство; – удосконалення інфраструктури в регіонах; – удосконалення спеціалізацій підприємств готельного господарства; – формування національної та регіональних стратегій розвитку індустрії гостинності	– об'єднання в мережі готельних підприємств, які є схожі за структурою та цінностями; – пошук нових форм господарювання; – формування та розвиток інфраструктури; – виявлення «точок росту»; – модернізація регіональної готельної індустрії; – формування дієвої регіональної програми розвитку готельного господарства
	підвищення кваліфікації персоналу	
Тип розвитку	Випереджувальний	Наздоганяльний

Аналіз розвитку готельного господарства засвідчив два ключові сегменти ринку готельних послуг. До першої категорії віднесемо незалежні готельні підприємства, а до другої – мережі готелів). Зважаючи на наявність в Україні регіонів лідерів та регіонів аутсайдерів, вважаємо за доцільне запропонувати підприємствам готельного господарства об'єднуватись в готельні чи туристичні кластери, асоціації гостинності тощо [10].

Програмна платформа розвитку готельного господарства на рівні регіону представлено в таблиці 3.

Визначення програмних цілей є одним з основних компонентів формування програмної платформи розвитку господарства на рівні регіону. Відповідно до нашого дослідження, основними програмними цілями є: підвищення рівня конкурентоспроможності регіональних готельних послуг та створення сприятливого інституційного середовища для розвитку готельного господарства.

Висновки. Проведено аналіз регіонального розвитку готельного господарства, який

засвідчив, що 2019 року порівняно з 2018, незначно але збільшилась кількість готелів, у Одеській, Запорізькій, Дніпропетровській, Кіровоградській областях, кількості готелів зросла. Значне скорочення готельного фонду відбулося у Донецькій та Луганській областях, які знаходяться на лінії розмежування. Аналіз кількості місць у готелях та аналогічних засобах розміщення за регіонами України, згідно з даними Державної служби статистики України засвідчив значні регіональні диспропорції. Зменшення кількості ліжко-місць відбулося на території Херсонської області та місті Київ. Проте збільшення кількості місць в готелях спостерігалось у Дніпропетровській, Запорізькій, Київській, Одеській, Вінницькій, Черкаській та Закарпатській областях. На території інших регіонів динаміка змін кількості ліжко-місць залишається практично постійною.

Сформовано Програмна платформа розвитку готельного господарства на рівні регіону у вигляді базової моделі, що дозволило зрозуміти природу факторів впливу на формування та розвиток готельного господарства в регіоні

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Гакова М.В. Управління підприємствами готельно-ресторанного господарства: сутність та специфіка. URL: [http://elibrary.donnuet.edu.ua/222/1/Gakova_article_13_\\$1_2017.pdf](http://elibrary.donnuet.edu.ua/222/1/Gakova_article_13_$1_2017.pdf)
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Національної туристичної організації. URL: <https://ntoukraine.org>
4. Офіційний сайт ГО «Асоціація індустрії гостинності. URL: <https://aigu.org.ua/>
5. Офіційний сайт ГО «Асоціація готелів та курортів України» (UHRA). URL: <https://ring.org.ua/edr/uk/companu/43851744>
6. Домінська О.Я., Батьковець Н.О. Сучасний стан та інноваційні процеси розвитку готельно-ресторанного бізнесу в Україні. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки*. 2017. Вип. 52. С. 39–41. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlca_ekon_2017_52_8
7. Завідна Л. Д. Готельний бізнес: стратегії розвитку : монографія. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 600 с.
8. Національний інститут стратегічних досліджень. Щодо розвитку туризму в Україні в умовах підвищених епідемічних ризиків. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2020-06/turyzm-v-ukraini.pdf>
9. Онищук Н.В. Розвиток індустрії гостинності в Україні та світі. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. № 4(21). С. 297–304.
10. Матвійчук Л., Барський Ю., Лепкий М., Карпюк І., Подоляк В. Напрями фінансового забезпечення розвитку туристичної галузі України в сучасних умовах. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2021. № 4(39). С. 570–577. DOI: <https://doi.org/10.18371/v4i39.241444>
11. Пандемія COVID-19 та її наслідки в сфері туризму в Україні (Оновлення до документу «Дорожня карта конкурентоспроможного розвитку сфери туризму в Україні»). URL: <http://www.ntoukraine.org/assets/files/EBRD-COVID19-Report-UKR.pdf>
12. Смирнов І., Любіцева О. Туристичний бізнес під час пандемії COVID-19: світовий та український досвід. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв*. 2020. № 3(2). С. 196–207.
13. Стан та перспективи розвитку туристичного та готельно-ресторанного бізнесу : колективна монографія / за ред. д.і.н., проф. Чепурди Г.М. Черкаси : ЧДТУ, 2019. 157 с.
14. Шацька З.Я., Шевель А.А. Шевчук Ю.А. Організація роботи підприємств готельної сфери в умовах пандемії COVID-19. *Ефективна економіка*. 2020. № 10. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8249>
15. Шевчук Ю.А. Сучасний стан та перспективи розвитку готельного бізнесу України: чинники та проблеми. *Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. Серія Економічні науки*. 2020. № 1(143). С. 41–51.

REFERENCES:

1. Gakova M.V. (2017) Upravlinnia pidpriemstvamy hotelno-restorannoho hospodarstva: sutnist ta spetsyfika [Management of the enterprises of hotel and restaurant business: essence and specifics]. Retrieved from: [http://elibrary.donnuet.edu.ua/222/1/Gakova_article_13_\\$1_2017.pdf.pdf](http://elibrary.donnuet.edu.ua/222/1/Gakova_article_13_$1_2017.pdf.pdf) (in Ukrainian)
2. Official site of the State Statistics Service of Ukraine. Retrieved from: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (in Ukrainian)
3. Official site of the National Tourist Organization. Retrieved from: <https://aigu.org.ua/> (in Ukrainian)
4. Official site of the NGO "Association of Hotels and Resorts of Ukraine" (UHRA). Retrieved from: <https://ring.org.ua/edr/uk/company/43851744>
5. Dominska O.Y., Batkovets N.O. (2017) Suchasnyi stan ta innovatsiini protsesy rozvytku hotelno-restorannoho biznesu v Ukraini [Current state and innovative development processes of the hotel&restaurant business in Ukraine]. *Bulletin of Lviv University of Trade and Economics. Economic sciences*, 52, 39–41. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlca_ekon_2017_52_8 (in Ukrainian)
6. Zavidna L.D. (2017) Hotelnyi biznes: stratehii rozvytku: monohrafiya [Hotel business: development strategies: monograph]. Kyiv: Kyiv. nat. trade and economy un-t, 600 p. (in Ukrainian)
7. Shchodo rozvytku turyzmu v Ukraini v umovakh pidvyshchennykh epidemichnykh ryzykiv [National Institute for Strategic Studies. Regarding the development of tourism in Ukraine in conditions of increased epidemic risks]. Retrieved from: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2020-06/turyzm-v-ukraini.pdf> (in Ukrainian)
8. Onishchuk N.V. (2019) Rozvytok industrii hostynnosti v Ukraini ta sviti [Development of the hospitality industry in Ukraine and the world]. *Eastern Europe: Economy, Business and Management*, 4(21), 297–304. (in Ukrainian)
9. Matviichuk L., Barsky Y., Lepkyi M., Karpyuk I., Podoliak V. (2021) Napriamy finansovoho zabezpechennia rozvytku turystychnoi haluzi ukraïny v suchasnykh umovakh [Directions of financial support for the development of the tourism industry of Ukraine in modern conditions]. *Financial and credit activities: problems of theory and practice*, 4(39), 570–577. DOI: <https://doi.org/10.18371/v4i39.241444> (in Ukrainian)
10. Pandemiia COVID-19 ta yii naslidky v sferi turyzmu v Ukraini [COVID-19 pandemic and its consequences in the field of tourism in Ukraine (Update to the document "Roadmap for competitive development of tourism in Ukraine")]. Retrieved from: <http://www.ntoukraine.org/assets/files/EBRD-COVID19-Report-UKR.pdf> (in Ukrainian)
11. Smirnov I., Lyubitseva O. (2020) Turystychnyi biznes pid chas pandemii COVID-19: svitovyi ta ukraïnskyi dosvid [Tourism business during the COVID-19 pandemic: world and Ukrainian experience]. *Bulletin of Kyiv National University of Culture and Arts*, 3(2), 196–207. (in Ukrainian)
12. Chepurdi G.M. (ed.) (2019) Stan ta perspektyvy rozvytku turystychnoho ta hotelnorestorannoho biznesu [State and prospects of development of tourist and hotel restaurant business]. Cherkasy: ChTTU, 157 p. (in Ukrainian)
13. Shatska Z.Y., Shevel A.A., Shevchuk Yu.A. (2020) Orhanizatsiia roboty pidpriemstv hotelnoi sfery v umovakh pandemii COVID-19 [Organization of work of hotel enterprises in the conditions of pandemic COVID-19]. *Efficient economy*, no. 10. Retrieved from: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8249> (in Ukrainian)
14. Shevchuk Yu.A. (2020) Suchasnyi stan ta perspektyvy rozvytku hotelnoho biznesu Ukrainy: chynnyky ta problemy [Current state and prospects of hotel business development in Ukraine: factors and problems]. *Bulletin of Kyiv National University of Technology and Design. Economic Sciences Series*, 1(143), 41–51. (in Ukrainian)